

Protokoll

UNGDOMMENS KYRKJEMØTE 2007

Sunnmøre folkehøgskule 23 .- 27. juni 2007

DEN NORSKE KYRKJA

Innhold

Innleiing	3
<i>Statutter for UKM</i>	4
<i>Forretningsorden for Ungdommens kirkemøte 2007</i>	5
UKM 02/07: Orienteringssaker	7
UKM 03/07 Valg.....	7
UKM 04-07: Økologisk tro	8
UKM 05/07 Tilstandsrapport for Den norske kirke 2007	12
UKM 06/07 Kirkens arbeid med aldersgruppen 18-30	14
UKM 07/07 Skapt i Guds bilete til å vere medmenneske	17
UKM 08/07 Å leve med usemje i lærespørsmål	20
<i>Protokolltilførsel til sak UKM 08/07 Å leve med usemje i lærespørsmål</i>	22
UKM 09/07 Revisjon av ordning for bispenominasjon	
– Grupper som har røysterett ved bispenominasjon/bispeval	23
UKM 10/07 Samisk ungdomskonsulent	24
UKM 11/07 Forsoningsprosjekt i Nord-Salten	25
UKM 12/07 Eventuelt	28
<i>Uttalelse fra Ungdommens Kirkemøte 2007: Hiv og aids – nye utfordringer for verden og kirken</i>	28
<i>Støtteuttalelse fra Ungdommens kirkemøte 2007 til afghanske asylsøkere i Norge</i>	29
Delegatar ved Ungdommens kyrkjemøte 2007	30
<i>Sekretærer/stab:</i>	31
<i>Gjester:</i>	31

Innleiing

Ungdommens kyrkjemøte 2007 fann stad på Sunnmøre folkehøgskule i Ulsteinvik frå 23.-27. juni 2007. I det nyleg avslutta skoleåret flytte Sunnmøre folkehøgskule ut av sitt gamle bygg og inn i det som tidlegare var hotellet i Ulsteinvik. Dette inneber at skolen no har utmerka fasilitetar, også for eit arrangement som Ungdommens kyrkjemøte.

Det var i år delegatar frå alle bispedøme, utanom Borg, og ein god del av ungdomsorganisasjonane i Den norske kyrkje. Det var god spreing blant delegatane i både alder, kjønn og erfaring.

Hovudtema for UKM var ”Truet liv – en tro for livssammenhenger”, ei sak som etter handsaminga i komité og plenum vart heitande ”Økologisk tro”. Ut over sakshandsaminga vart dette hovudtemaet fokusert på fleire måtar:

- Bibeltimar ved Line Kloster Hov.
- Seminar om korleis vi kan vere Miljøadvokatar ved Arild Skedsmo frå WWF.
- Tur til Runde på beina eller med båt, inkludert forbønshandling for verda og skaparverket ved havkanten ved biskop Per Oskar Kjølaas.
- Felles aksjon for å verve heile UKM til Grøn kvardag sitt ”Miljøsteg”.

I tillegg vart delegatane oppfordra til å ha med eigen kopp til bruk i pausar og på kyrkjekaffi, og arrangementet som heilskap søkte å velje mest muleg miljøvennlege løysingar.

Statssekretær Randi Øverland var tilstade som gjest på delar av møtet tysdag 26. juni og kom med ei helsing til forsamlinga.

St. Hanskvelden vart feira med grilling på terrassen til skulen, samt tur til ei strand i nærleiken. Søndag deltok heile UKM på gudstenesta i Ulsteinvik kyrkje. Margit Lovise Holte og Gunnhild Nordgaard Hermstad var liturgar. Jenny Moe og Petter Dille preika. Siste kvelden på UKM vart avslutta med ei lovsongssamling der lokale krefter frå Ålesund leidde, tala og spelte.

Andre viktige bidrag til sakene som vart drøfta på UKM kom frå Morten Holmqvist frå Menighetsfakultetet, som orienterte om ungdomsundersøkinga ”Jeg tror jeg er lykkelig”, og biskop Per Oskar Kjølaas, som hadde miniseminar om fråsegnen frå Lærenemnda i homofilisaka.

Det vart gjort eit flott og betydeleg arbeid av lokale krefter for å legge til rette for arrangementet, med rådgjevar for ungdom og undervisning i Møre bispedøme, Christfried Kaul, i spissen.

Totalt var UKM 2007 eit spennande møte, prega av stort engasjement og usedvanleg dyktige delegatar. UKM adresserer både Kyrkjemøtet, regjering, lokale kyrkjelydar og den einskilde i vedtaka sine. Her er det mykje det er verdt å lytte til for folk og kyrkje, både lokalt og sentralt.

UKM 01/07 Konstituering, statutter og foretningsorden for UKM:

Ungdommens kirkemøte har både *statutter* og *foretningsorden*. Ved å skille mellom Statutter, som er vedtatt av Kirkerådet, og Foretningsorden, som er fastsatt av UKM, er det Kirkerådet som vedtar de grunnleggende bestemmelsene og rammene for UKM, mens UKM selv har ansvar for praktisk gjennomføring av møtet.

Vedtak:

- UKM godkjente forslag til foretningsorden for UKM 2007.
- Jovna Zakarias Dunfjell, Katrine Lind Solstad og Helene Bjerkestrand ble valgt til dirigentskap for UKM ved akklamasjon.
- UKM godkjente innkalling og sakspapirer med to saker tatt inn under sak 12/07 Eventuelt
- Tellekorps: Tilstedeværende ungdomsrådgiverne fra bispedømmekontorene.
- Referenter: Guro Hellgren og Espen Andreas Hasle

Hilsen fra Kirkerådets leder ble lest.

Vedlegg:

Statutter for UKM

1. Ungdommens kirkemøte arrangeres av Kirkerådets sekretariat. Utvalg for ungdomsspørsmål er med i forberedelser og gjennomføring av Ungdommens kirkemøte.
2. Saker til Ungdommens kirkemøte må anmeldes til Kirkerådets sekretariat senest 14 uker før møtet.
3. Ungdommens kirkemøte behandler saker som angår ungdom i Den norske kirke nasjonalt og internasjonalt. Ungdommens kirkemøte har rett til å anmelde saker til behandling på Kirkemøtet.
4. Ungdommens kirkemøte velger 4 representanter med tale og forslagsrett til å delta på Kirkemøtet.
5. Ungdommens kirkemøte består av to utsendinger fra hver av Den norske kirkes bispedømmer, én samisk utsending fra hver av de tre nordligste bispedømmene, én utsending fra hver av organisasjonene som driver ungdomsarbeid tilknyttet Den norske kirke, medlemmer av Utvalg for ungdomsspørsmål, samt de medlemmer av Bispedømmerådene, Kirkerådet, Samisk kirkeråd og Mellomkirkelig råd, som er under 30 år.
6. Hvert bispedømme sender 2 utsendinger til Ungdommens kirkemøte. Utsendingene velges av og blant bispedømmets Ungdomsråd, som igjen må være valgt på bispedømmets Ungdomsting. Kirkerådets sekretariat kan i særlige tilfeller gi dispensasjon fra dette.

7. Organisasjoner som driver ungdomsarbeid tilknyttet Den norske kirke sender én utsending hver til Ungdommens kirkemøte. Utsendingen oppnevnes av organisasjonens landsstyre eller lignende. Kirkerådets sekretariat kan i særlige tilfeller gi dispensasjon fra dette.
8. Ungdommens kirkemøte skal utføre sitt arbeid i lojalitet mot den evangelisk-lutherske lære.
9. Ungdommens kirkemøte vedtar selv nærmere regler og foretningsorden for gjennomføring av Ungdommens kirkemøte.

Vedtatt av Kirkerådet 16.mars 2004

Forretningsorden for Ungdommens kirkemøte 2007

Plenumsarbeid

1. Ungdommens kirkemøte arbeider gjennom plenumssamlinger og komiteer.
2. Møtet ledes av tre dirigenter. Disse behøver ikke være blant delegatene. Møteledelsen plikter å lede forhandlingene i tråd med de regler som til enhver tid gjelder for Ungdommens kirkemøte og vanlig møteskikk.
3. Ved møtets begynnelse velges et tellekorps og referenter som retter seg etter møteledelsen anvisninger under møtets gang
4. Delegatene tegner seg til innlegg ved håndsopprekning. Det gis anledning til inntil to korte replikker og en svarreplikk til hvert innlegg for å oppklare misforståelser, svare på spørsmål eller lignende
5. Møteledelsen skal, når det er påkrevet, regulere taletid og anledning til replikk. Når møteledelsen ønsker å sette strek, skal det gis adgang til å tegne seg under neste talers innlegg. Møteledelsen har anledning til å redigere talerlisten for å få fram høydepunkter i debatten.
6. Den som tegner seg til forretningsorden, dagsorden, voteringsorden eller for saksopplysning, skal få ordet umiddelbart etter pågående taler. Forslag om å avbryte en sak, oppheve at strek er satt eller gå direkte til avstemning, tas direkte opp til votering.
7. I saker der det skal fattes vedtak skal behandling i hovedsak skje både i komiteer og plenumssamlinger. En sak går først til behandling i en komité, som diskuterer seg fram til en felles uttalelse som legges fram for møtet i plenum. En sak kan behandles flere ganger i plenum eller komité. Dersom en komité kommer med en delt innstilling, skal både flertallets og mindretallets innstilling legges fram for plenumssamlingen. Saker kan også behandles direkte i plenum.
8. Delegatene har frammøteplikt til alle komité- og plenumssamlinger. Fravær skal godkjennes av henholdsvis komitéleder og dirigentskapet etter skriftlig søknad.

9. Ungdommens kirkemøte kan gi gjester og andre inviterte talerett. En representant for Metodistkirkens Ungdomsforbund inviteres til å delta på Ungdommens kirkemøte, herunder komitémøtene, med møte og talerett.

Komitèarbeid

10. Kirkerådets sekretariat setter sammen komiteene ut i fra de behov man finner er til stede, og oppnevner en leder til hver komité. Lederen har ansvar for å koordinere komiteens arbeid
11. Hver komité skal ha nødvendig sekretærhjelp.
12. Komiteen velger den arbeidsform og organisering som den finner mest hensiktsmessig, herunder opprettelse av underkomiteer.
13. For at en komité skal være vedtaksdyktig, må 2/3 av medlemmene være til stede.
14. Komiteen presenterer sin innstilling ved begynnelsen av behandlingen av den saken komiteen har hatt til behandling. Dersom komiteen leverer en delt innstilling, skal mindretallet også få presentere sitt syn. Det gis like lang taletid til flertall og mindretall

Avstemninger og valg

15. Før man går til votering, redegjør møteledelsen for voteringsorden. Møteledelsen avgjør voteringsorden i overensstemmelse med god møteskikk, slik at forslag blir tatt opp til votering i logisk rekkefølge
16. Avstemning foretas ved at det vises stemmetegn eller ved skriftlig avstemming. Stemme kan bare avgis ved personlig frammøte. Beslutninger fattes med simpelt flertall. Delegater til Ungdommens kirkemøte har stemmeplikt. UKM kan vedta å fravike dette prinsippet i enkeltsaker.
17. Ungdommens kirkemøte sender 4 representanter med tale og forlagsrett til å delta på Kirkemøtet. 3 representanter velges av Ungdommens kirkemøte og 1 representant utnevnes av Utvalg for ungdomsspørsmål.

Annet

18. Kirkerådets sekretariat får fullmakt til å rette skrivefeil og til å gjøre redaksjonelle endringer i protokollen.

UKM 02/07: Orienteringssaker

Det ble orientert muntlig om følgende saker:

1. Trosopplæringsreformen ved Dag Håkon Eriksen.
2. Gudstjenestereformen ved Lillian Mortveit Dittmann.
3. Samisk Ungdomsutvalg ved Inga Marie Nordstrand.
4. "Ung i kirken" ved Guro Hellgren.

Vedtak:

Ungdommens kirkemøte tar orienteringssakene til etterretning.

UKM 03/07 Valg

1. Valg av 3 representanter til Kirkemøtet 2007.

UKM sender fire representanter til å delta på Kirkemøtet 12.-17.11.07 på Øyer ved Lillehammer. En av disse fire representantene utnevnes, i følge UKMs forretningsorden, av Utvalg for ungdomsspørsmål. De tre andre velges av UKM.

Følgende ble valg på UKM:

Kaia-Regine Sætermo Biente, Samisk representant fra Nidaros
Ruben Sæle, Bjørgvin
Torkild Hvidsten, Oslo

Vara: Einy Torvik, Møre

2. Valg av 4 representanter til Utvalg for ungdomsspørsmål

Følgende ble valgt for perioden 2007-2009:

Andreas Gotlibsen, Nord-Hålogaland
Gunnhild Norgaard Hermstad, Nidaros
Jenny Skumsnes Moe, Hamar.
Petter Normann Dille, Nidaros

UKM 04-07: Økologisk tro

Vedtak:

Den norske kirke (Dnk) og Ungdommens kirkemøte (UKM) har lenge vært opptatt av miljø. Men UKM ser at det fortsatt må arbeides mer med å se kirkens miljøengasjement som en sentral del av troen på den treenige Gud. Vi kan ikke forholde oss til Gud isolert fra alt det skapte: Vårt forhold til skaperverket er en integrert og eksistensiell del av vår tro! UKM har valgt å kalle dette for *økologisk tro*. Det betegner ikke en *ny* tro, men en tro på den treenige Gud som er dypt forankret i de bibelske tekster og den kristne tradisjon.

Vi tror på Gud, himmelens og jordens skaper

Hver dag skaper Gud himmel og jord. Det er et ufattelig vakkert mangfold som omgir oss på alle kanter. Gud skaper mennesket av jorda, noe som betyr at vi hører sammen med den. Vi er alle én familie. Havet er vår søster og skogen vår bror og vi holder hverandre i live. Vi er Guds medskapere og omskapere: Med våre kreative hoder, store hjerter og aktive hender kan vi hver dag være med å skape en levedyktig jord. En jord som bærer oss, våre medsøsken og våre barn.

Vi tror på Jesus Kristus, vår frelser, frigjører og forsoner

Gud kom oss nær og ble kropp i mennesket Jesus fra Nasaret. Gud kom inn i verden og identifiserte seg med skaperverket. I ham blir alt holdt sammen, og i ham er hele skapningen forsonet med Gud. Jesus solidariserer seg med de utstøtte og lidende, og korsfestes sammen med ofrene også i dag. Vi vil aktivt, sammen med Jesus, tørre å være sårbare og identifisere oss med mennesker som blir urettferdig behandlet. Når en del av skapningen lider, lider hele skapningen på en eller annen måte. Med Kristus tar vi del i oppstandelsen. En oppstandelse som betyr at vi daglig får jobbe for at jorda skal bli frisk, og se Gud rike tre fram.

Vi tror på den hellige, livgivende Ånd

Ånden gir ny livspust, som vi har ansvar for å holde i live. Hun hjelper oss å leve i respekt for skaperverket. Hun åpner øynene våre og setter oss fri til å *se om igjen* vår søsters og brors ansikt. Slik får vi se at vi alle er skapt i Guds bilde, og kan forstå hvordan vi kan leve og handle i tro, håp og kjærlighet til Gud og vår neste.

Jordmennesker, hvor er vi?

UKM ser at alt ikke er slik det var tenkt å være. Vi fikk et oppdrag om å forvalte Guds skaperverk – ikke å herske over det. Men hvordan har det gått? Hva er vi i ferd med å gjøre med jorda vår, hverandre og oss selv? UKM erkjenner i smerte at vi som mennesker og kirke har sviktet vårt oppdrag.

Sammen med mannen utenfor Jeriko må vi rope: Kyrie Eleison, Herre gi oss synet tilbake! Åpne øynene våre så vi kan gjenkjenne det vakre i naturen, i hverandre og i oss selv.

Gud gir oss krefter og vilje til å handle. Fordi vi tar vår tro på den treenige Gud på alvor, forventer UKM at Kirkemøtet 2007 tar inn følgende aspekter i sin behandling av klima- og miljøsakene:

1) UKM mener at en økologisk tro må innarbeides i vår kirkes selvforståelse. Vi ser at bibelen viser oss hvordan vi skal forvalte jorda vår. Dette må komme tydeligere fram og prege våre valg, prioriteringer, liturgier, og bønne- og fromhetsliv. Vernet om skaperverket må bli en like

selvfølgelig del av oss som kirke som det er i bibelen. Her kan vi lære av samenes tradisjonelle syn på naturen, hvor mennesket står i avhengighet, samhörighet og slekt med resten av skaperverket. Skaperverket er Guds nærvær.

2) Vår materialistiske rikdom blender oss og gjør fokuset uklart. Mens Jesus hele tiden forteller oss at vi skal gi slipp og søke etter mindre, kjemper vi i vårt forbrukersamfunn etter mer. UKM mener at nøkkelen til vår holdningsendring må ligge i *forsakelsen*. Vi ser det som et utslag av forbrukerkulturen vår at så mange i dag ikke forstår hva forsakelse er. UKM vil understreke at å forsake – det å si nei – ikke handler om stadige krav som vil gjøre livet vanskeligere for oss. Jesus viser at det å si nei til noe, i virkeligheten er å si ja til noe annet og bedre.

3) Som nordmenn tjener vi oss rike på å produsere olje som igjen fører til klimaødeleggelser som rammer fattige hardest. UKM vil si høyt og kraftig: Dette er urettferdig! UKM mener at Den norske kirke må bringe ytterligere på banen at vi lever i overgriperens kontekst. I solidaritet med våre medmennesker og i troen på den rettferdige Gud må Den norske kirke snakke høyt om dette problemet.

4) Klimaendringene er menneskeskapte, og vi har derfor muligheter til bevege jorda i riktig retning. UKM vektlegger at vi må være konkrete og handle raskt. Mye må gjøres allerede i løpet av de 5 neste årene for at endringene i det hele tatt skal være betydningsfulle og reelle. Vi er takknemlige for alt arbeidet som Dnk allerede har gjort på klima- og miljøfeltet, men vil ytterligere utfordre Kirkemøtet 2007 til følgende konkrete tiltak:

- Kirkerådet (KR) må utarbeide en strategi for hvordan økologisk tro kan innarbeides i hele Den norske kirke, samt de kirkelige organisasjonene og utdanningsinstitusjonene.
- Kirkemøtet (KM) må oppfordre KR og Kirkens arbeidsgiverorganisasjon (KA) til å jobbe for at fellerådene og bispedømmerådene miljøsertifiseres, og at alle menigheter i Dnk blir grønne menigheter.
- KM må oppfordre menighetene til å organisere måter for felles transport til kirkelige arrangementer og gudstjenester, og arbeide for miljøvennlig og energieffektiv oppvarming av norske kirkebygg.
- Kirkelig møtevirksomhet på regionalt, nasjonalt og internasjonalt nivå må i økende grad samordnes, samt benytte seg av interaktive møteformer som telefonmøter og videokonferanser.
- KM må legge press på regjeringen til å investere en betydelig del av Opplysningsvesenets fond og Statens pensjonsfond (oljefondet) i miljøvennlig virksomhet og tiltak som fremmer bærekraftig og utviklende forskning.
- KM må oppfordre bispedømmene til å sørge for at det er egne miljøkonsulenter i hvert bispedømme.
- KM må oppfordre lokalmenighetene til å styrke kjennskapet til klimaendringenes omfattende ødeleggelser, f.eks gjennom å inngå vennskapsavtaler med menigheter i spesielt utsatte områder i verden. Enkeltmenneskers og lokalmenigheters engasjement eller likegyldighet i disse spørsmålene er avgjørende bidrag til kirkens troverdighet.
- KM må oppfordre organisasjoner til å delta i miljøkampen og se viktigheten av den.
- KM må oppfordre til nasjonal satsning på bruk av sykkel og andre miljøvennlige transportmidler i kirkelig tjeneste, og gjøre det økonomisk attraktivt, ved for eksempel å opprette og øke km-takst for sykkelbruk.

Fordi vi alle er enkeltmennesker, hver tiltrodd oppdraget å forvalte jorden, ber også UKM den enkelte i Dnk om å:

- Bli deltaker i Grønn hverdag og forplikte seg til konkrete handlinger gjennom Miljøsteget. (www.gronnhverdag.no)
- Vektlegge miljø og klima ved kommune, fylkes og stortingsvalg og arbeide samfunnsrettet og politisk for miljø- og klimasaken ved å engasjere seg i organisasjoner og politiske partier.
- Oppfordre lokalpolitikere til å legge til rette for bærekraftig utvikling i nærmiljøet slik at det blir lettere å leve miljøvennlig.
- Bevisstgjøre seg sitt handlingsrom: Finne ut hvor mye en kan bidra med i sin livssituasjon.
- Støtte og oppfordre sine medmennesker til å ta aktive miljøvalg i sin hverdag.

5) Med utgangspunkt i vår økologiske tro vil UKM sende følgende uttalelse om klimameldingen til den norske regjeringen:

Uttalelse til regjeringen fra Ungdommens kirkemøte 2007

Som det kommer frem i Stortingsmelding 34(06/07), er global oppvarming som følge av menneskeskapte utslipp den største miljøutfordringen verdenssamfunnet står ovenfor.

Klimaendringen truer allerede utviklingen for millioner av verdens fattige, og dette vil bare øke i omfang dersom ikke rike land påtar seg store utslippsreduksjoner.

1. UKM er glad for at regjeringens klimamelding fokuserer på at Norge ønsker å være et foregangsland på miljø internasjonalt. Men skal vi være dette må vi først og fremst starte med oss selv, for på den måten å være et troverdig eksempel. Derfor er vi skuffet over hvor lite konkrete og forpliktende tiltakene i klimameldingen er. Vi har et ansvar som vi ikke kan kjøpe oss fri fra. Regjeringen må komme med konkrete garantier for at minst 2/3 av kuttene i klimautslippene tas nasjonalt.
2. Olje og gass er ingen fremtid. Vi som oljenasjon må ta et oppgjør med vår egen industri og rolle som rik oljeprodusent. Vi må gå i front ved å satse på fornybar energi, videreutvikle og produsere utslippsfrie fremkomstmidler og bruke våre ressurser og muligheter på miljøfremmende forskning. Det holder ikke å tenke at fremtidens utslipp skal reduseres, vi må forhindre at de oppstår.
3. Pengene vi til nå har spart opp (oljefondet) må investeres miljøvennlig og rettferdig. Det er et minimum av tilbakebetaling til jorda for de ressursene vi pumper opp og tjener penger på. Her har vi muligheten til å aktivt bidra til en bærekraftig utvikling.

UKM vil videre stille seg bak ungdomsorganisasjoner som Changemaker, ungdomspartiens klimaforlik og miljøorganisasjonene i deres konkrete krav til klimameldingen. Dette er en felles dugnad. Vi som ungdommer stiller krav til dere i regjeringen og forventer at dere er modige nok til å ta de nødvendige beslutningene. Selv om disse oppleves upopulære nå, vil ettertiden takke oss. Det er viktig at regjeringen også stiller konkrete krav til oss som

enkeltmennesker og til Dnk som organisasjon: Sammen må vi starte nå, der vi er, for å skape en bedre verden.

38 stemmeberettigede.

Vedtatt mot en stemme.

UKM 05/07 Tilstandsrapport for Den norske kirke 2007

- om kirkens utfordringer, tilstand og statistikk

Vedtak:

UKM 2007 er invitert til å komme med innspill til Kirkemøtet (KM) 2007 om hva vi anser som viktige hovedutfordringer for Den norske kirke og spesielt for "Ung i kirken".

Utgangspunktet er at det skal lages en ny tilstandsrapport for Den norske kirke på bakgrunn av bl.a. tall fra den kirkelige årsstatistikken.

UKM ønsker å ta utgangspunkt i hva vi anser som de største utfordringene for kirken i dag.

Dnk har fremdeles en stor kontaktflate og et stort nedslagsfelt i befolkningen, men likevel føler mange seg fremmed i kirken. Kirken må oppleves som relevant for menneskers liv. Alle må føle seg sett, verdsatt og elsket.

Kirkens tilstand og statistikk

UKM ønsker å stille spørsmål til i hvilken grad opplysningene fra den årlige kirkelige statistikken gir en korrekt og tilstrekkelig beskrivelse av kirkens tilstand.

Det er farlig å måle Dnks suksess ut fra kun statistiske data, da rapporteringen som ligger til grunn for denne statistikken ikke gir svar på sentrale områder i kirkens mål- og strategiarbeid.

Man må ta hensyn til lokale forutsetninger når man analyserer og bruker denne statistikken.

Vi ønsker i tillegg andre opplysninger som hjelper oss i å måle kirkens tilstand og suksess, om den er på rett vei eller trenger en kursjustering. Dette gjelder særlig store deler av ungdomsarbeidet, kirkens diakonale arbeid og samfunnsengasjement (for eksempel miljø, forbruk og rettferd).

Vi ønsker oss her særskilt informasjon om hvilke stillinger som innehas av ungdom under 30 år i kirken og tall på hvor mange som tar utdanning med sikte på en fremtidig kirkelig stilling.

UKM mener at det er svært viktig at man tilstreber at slik informasjon kontinuerlig innhentes og bearbeides. Dette vil gjøre arbeidet i UKM og UfUng mer forutsigbart da vi kontinuerlig kan behandle og aktualisere saker som er undersøkt.

Man bør på bakgrunn av dette vurdere en større revisjon av spørsmålene i rapporteringen til kirkelig årsstatistikk. UKM mener at man bør supplere statistikken med organisert regional erfaringsutveksling mellom menighetene i forhold til mål og strategi. Disse erfaringene må innarbeides i tilstandsrapporten. I tillegg er det nødvendig med flere kvantitative og kvalitative undersøkelser. Et godt eksempel er undersøkelsen "*Jeg tror jeg er lykkelig. Ung tro og hverdag*" (red. Morten Holmquist).

Videre vil UKM trekke frem disse hovedutfordringene for Dnk:

Kommunikasjon

Vårt land og vår kirke preges av et stort menneskelig mangfold og trenger derfor også et mangfold av kommunikasjonsformer. Åpenhet og inkludering er ingen motsetning til en tydelig kommunikasjon som viser hvem vi er og hva vi tror på, på et språk som folk forstår.

UKM vil minne om det som er sagt om kirkens kommunikasjon av både UKM og KM i 2006, som vedtok en kommunikasjonsplattform for Den norske kirke. UKM oppfordrer alle i kirken til å være bevisst på dette. Et mangfold av kommunikasjonsformer kan med fordel også innbefatte bruk av moderne virkemidler som bilder og multimedia. Det oppfordres også til økt satsing av kirken på internett. Det er viktig å være bevisst på menneskers forskjellige behov, for eksempel visuell kommunikasjon for hørselshemmede og at salmebøker og liturgihefter på blindeskrift er tilgjengelig i alle kirker. Kjennskap til og markedsføring av eksisterende tilbud, for eksempel fra døvekirken, er viktig.

I vår moderne medie verden må alle, men særlig kirkens ansatte, i sin kommunikasjon og atferd være bevisst på sitt ansvar for kirkens omdømme.

UKM ser det som ønskelig at gudstjenestens preken og liturgi legges frem på en enkel og forståelig måte. UKM vil oppfordre til at det brukes alternative informasjonskanaler i profilering av kirkens arrangement. Det oppfordres også til at den enkelte ser sitt ansvar i å formidle kirkens budskap til sine omgivelser.

Inkludering

Mennesker av alle aldre, med forskjellig kulturell bakgrunn og med forskjellige psykiske og fysiske forutsetninger og behov må bli aktivt inkludert i gudstjenesten og menighetens arbeid. Til dette trengs det mange medarbeidere. De ansatte bør utvikle sin rolle mer i retning som arbeidsledere for ulønnede medarbeidere.

Vi trenger et bredt tilbud for alle aldersgrupper. UKM ønsker at trosopplæringsreformen skal støtte prosjekter som har særlig fokus på å inkludere mennesker med annen kulturell bakgrunn og språk.

Musikk taler til menneskers hjerter på en annen måte enn ord alene. Musikk skaper identitet og tilhørighet til et fellesskap. Musikk kan samle mennesker fra ulike kulturer og aldersgrupper, slik at alle føler seg inkludert i menigheten. I folkekirken er det viktig at et mangfold av musikkuttrykk har sin naturlige plass.

Konfirmantene må bli inkludert og brukt i menighetens arbeid før, under og etter konfirmasjonstiden. Bruk av leir som metode har vist seg som veldig egnet til å skape kontakt og inkludering i arbeid med barn og ungdom.

Det bør utvikles alternative opplegg i tillegg til lederopplæring for ungdom etter konfirmasjonstiden.

Ung representasjon i den lokale rådsstrukturen må bli meningsfull. Man må for eksempel få lov til å forberede saker, og slik være et fullverdig og likestilt medlem. Dette er de enkelte rådenes ansvar.

UKM ser at det mange steder vil være hensiktsmessig med samarbeid mellom menigheter og vil oppfordre til dette. Dette kan for eksempel skje i forbindelse med leirer, festivaler, musikalene og ungdomsgudstjenester.

Rekruttering

Det er viktig å se på rekruttering til kirkelige stillinger. Vi må ha en kirke hvor unge mennesker opplever at det er meningsfullt å jobbe og dermed tar relevante utdanninger i forhold til dette.

Det er også viktig med etterutdanning og kursing av dem som allerede er ansatt i dag, gjerne på tvers av yrkesgruppene. UKM vil særlig trekke frem kurs i ledelse av medarbeidere som eksempel. Det bør også arrangeres fagdager for frivillige medarbeidere og felleskurs for ansatte og frivillige medarbeidere.

For å dekke opp for prestemangelen bør overgangsordninger mellom stillingene bli enklere. Kantor/ musikalsk leder i kirken skal være organisatorisk leder for de frivillige medarbeiderne innen musikk i menigheten og trekke inn ressurspersoner fra lokalmiljøet, og skal i samarbeid med disse skape et variert og aktivt musikalsk miljø som uttrykker musikalsk mangfold.

Man må vurdere også andre typer musikkutdanning som kvalifiserende til kantortjeneste (jmf. UKM 05/04 og KM 07/04, merknad 7). Vi ber Kirkerådet følge opp dette vedtaket.

UKM mener at dette kan berike det kirkemusikalske miljøet i Den norske kirke.

Enstemmig vedtatt.

UKM 06/07 Kirkens arbeid med aldersgruppen 18-30

Vedtak:

Innledning

Kirkens arbeid med aldersgruppen 18-30 er viktig. Denne gruppen representerer kirkens nåtid og fremtid. Ungdommens kirkemøte (UKM) 07 ønsker derfor å gi innspill til prosjektet som er satt i gang i samarbeid mellom Kirkerådet og Det teologiske Menighetsfakultetet, der hensikten er å arbeide spesielt inn mot denne aldersgruppen. I dag gjør organisasjoner et viktig arbeid blant denne aldersgruppen. Det er viktig at kirken samarbeider med disse om gode løsninger.

De fleste kirker har noen som tar seg av barne- og ungdomsarbeidet og noen til å ta seg av de eldste i kirken, for eksempel ved besøkstjeneste. Trosopplæringsreformen medfører et fokus på arbeid med barn og unge mellom 0-18 år, men hva skjer den dagen ungdommen fyller 18 år? Hvilket tilbud kan da kirken tilby en gruppe som har vært vant til at ting blir lagt til rette for dem? Unge voksne og litt eldre voksne har ikke nødvendigvis samme behov som andre aldersgrupper, men de har likevel behov for å kjenne seg igjen og være en aktiv del av kirken. UKM 07 er derfor glad for at det satses aktivt på dette arbeidet.

Momenter

Arbeidet med å kartlegge hva som kan gjøres for å inkludere 18-30 i kirkens fellesskap står overfor mange utfordringer. Dette skyldes bl.a. forskjeller i alder, livssituasjon, geografi og tradisjon.

Fellesskap

Uansett alder, livssituasjon og bosetting er fellesskap en viktig del av det å tilhøre kirken. Våre ønsker og behov kan være forskjellige, men alle trenger et sted der vi kan komme og få være sammen med andre. Et godt fellesskap utfordrer oss, lærer oss å møte andre mennesker og å vise respekt for hverandre. Men det handler også om at en skal kunne komme og delta på egne premisser. Mange unge sees på som en ressurs og blir brukt som ledere. Dette er bra, men det er også viktig å være klar over faren ved å slite ut enkeltpersoner. Unge skal gis muligheter, og være en aktiv del av fellesskapet. Men kirken må i sitt arbeid sørge for at unge blir tilbudt et sted å være med uten å måtte prestere.

Ulike mennesker har behov for ulike former for fellesskap. Fellesskap kan dannes på tvers av generasjoner eller innad i gruppen. Gudstjenesten er et viktig møtested på tvers av generasjoner. UKM 07 er glad for arbeidet som er i gang med gudstjenestereformen. Slik det er i dag opplever mange unge gudstjenesten som fjern, og aktualisering er et viktig stikkord for å inkludere aldersgruppen 18-30. Det er viktig at alle på et eller annet tidspunkt i gudstjenesten kan kjenne seg igjen og føle at dette handler om meg og mitt liv. Dette er en utfordring både for preken og organisering av gudstjenesten.

I aldersgruppen 18-30 finnes det en god del mennesker med fysisk og psykisk funksjonshemming. Det er viktig med tilrettelegging for at disse skal få et likeverdig tilbud i lokal menighet og i kirken som helhet, og føle seg hjemme der.

Relasjoner

Relasjoner er viktig for å kjenne tilhørighet og oppleve seg som del av et fellesskap. Gudstjenesten er et viktig samlingssted for menigheten, men det er også behov for å skape relasjoner i mindre grupper, hvor en kan dele tro og liv. Slike grupper kan for eksempel være basert på alder, livssituasjon eller lignende. UKM oppfordrer til også å danne grupper som inkluderer mennesker som velger ikke å ta akademisk utdanning. Slike grupper bør være et praktisk alternativ til mer tradisjonelle samtalegrupper. For småbarnsforeldre kan det være godt å få hjelp til barnevakt, slik at de kan møtes på egne premisser. Noen grupper kan dannes lokalt, mens andre grupper kan ha behov for å møtes på nasjonalt plan. Eksempler på dette er Ung i Sápmi og Døvekirken.

Alder

En av de største utfordringene for gruppe 18-30 er nettopp aldersspennet. Det er stor forskjell på en 18-åring og en 28-åring. Selv om vi ønsker å arbeide for hele aldersgruppen, kan det være hensiktsmessig å differensiere med hensyn til alder. En mulig inndeling er å skille mellom 18-24 og 25-30. Målet med arbeidet må være å inkludere flest mulig i aldersgruppen 18-30.

Livssituasjon

Fra vi er 18 til 30 år skjer det mye viktig i livene våre. Vi flytter hjemmefra, etablerer oss, alene eller som familie, studerer og/eller begynner å jobbe. Midt oppe i alt dette skal vi finne vår egen identitet som voksne og selvstendige personer. For mange er dette også perioden der en for første gang står alene med troslivet sitt.

Oppbrudd hjemmefra medfører gjerne et brudd med den kirken en er oppvokst i, og føler tilhørighet og trygghet til. Behovet for kirkelig tilhørighet forsvinner imidlertid ikke. Det kan være vanskelig å finne ut hvilken menighet en skal ta kontakt med, og det er en ekstra belastning hvis en først må lete den opp. Det kan være en ide å opprette kontakt med den nye menigheten allerede før en flytter. UKM 07 ønsker derfor å påpeke viktigheten av å ønske nyinnflyttede velkommen til menigheten, dette inkluderer også studenter. Vi ønsker at menighetene skal være offensive, og vise at kirken er en aktiv del av nærmiljøet og har noe å tilby.

For mange medfører flytting et praktisk problem. Ofte medfører dette at folkeregistrert adresse og faktisk bostedsadresse ikke samsvarer. For noen er dette vanskelig fordi de opplever at de ikke får muligheten til full tilhørighet i den kirken der de faktisk går. UKM 07 ber derfor om at det settes fokus på å finne ordninger som forenkler dette, for eksempel ved at reglene vedrørende stemmerett og valgbarhet tilpasses.

Nye livssituasjoner aktualiserer nye typer spørsmål og problemstillinger, og det kan være vanskelig å vite hvordan en best kan møte disse. UKM 07 synes det er en god ide å rekruttere mentorer til å være støttespillere for unge i ulike livsfaser. Mentoren skal kunne fungere som en god samtalepartner – både i konkrete hverdagsspørsmål og trosspørsmål. Presten kan fungere som mentor, men det er også viktig å fokusere på at frivillige kan ha denne rollen i menigheten.

Vi oppfordrer arbeidsgruppa til å vurdere en større satsning på spesial- og institusjonsprester. Det er viktig med prester som er spesielt interessert i å være til stede der vi er i hverdagen.

Geografi og tradisjon

I tillegg til forskjeller pga alder og livssituasjon, kommer også forskjeller basert på geografi og tradisjon. Noen av disse forskjellene kan relatere til hvorvidt en bor i en by eller i en bygd. Det kan for eksempel dreie seg om synspunkter i forhold til etablering, samt muligheten til å velge mellom ulike kirkelige fellesskap.

Tradisjonelt sett viser det seg at unge som blir værende i bygdene etablerer seg, alene eller med familie, tidligere enn hva som er tilfelle for jevnaldrende i mer urbane strøk.

I byene kan det være lettere å finne et fellesskap som passer til den enkeltes ønsker fordi valgmulighetene er større. Samtidig er det viktig å være klar over at det kan være en utfordring å bli sett og verdsatt i byene. Folk flytter ofte og prøver gjerne ut flere forskjellige fellesskap før de bestemmer seg for hvor de ønsker å høre til. På bygdene er det ikke alltid flere typer fellesskap en kan velge mellom. Enkelte steder kan det være mulig å reise til nabomenigheten, mens dette ikke er en praktisk mulighet andre steder.

Videre arbeid

1. Ungdommens kirkemøte er glad for at det nå arbeides for å styrke fokus på 18-30 år.
2. Ungdommens kirkemøte ønsker å gi arbeidsgruppene dokumentet UKM sak 06/07 som innspill til arbeidet.
3. Ungdommens kirkemøte ber Kirkerådet reise 18-30 som sak på KM 08 og at den sees i sammenheng med trosopplæring fra 0-18 år.
4. Ungdommens kirkemøte ber om å få saken tilbake til behandling på UKM 08.

Enstemmig vedtatt.

UKM 07/07 Skapt i Guds bilete til å vere medmenneske

Vedtak:

Den norske kyrkja skal vere ei vedkjennande, misjonerande, tenande og open folkekyrkje. Diakoni handlar om den tenande folkekyrkja og diakonien kjem til uttrykk på ulike måtar i vår kyrkje. For eksempel gjennom einskilde menneske, den organiserte diakonien i kyrkjelydane, institusjonar og nasjonale og internasjonale organisasjonar.

Forslag til ny plan for diakoni har denne definisjonen på diakoni:

Diakoni er omsorgstenesta til kyrkja. Diakoni er evangeliet i handling og viser seg i nestekjærleik, inkluderande fellesskap, vern om skaparverket og kampen for rettferd.

Ungdommens kyrkjemøte (UKM) meiner at dette er ein god definisjon på diakoni, men ser at diakoni er eit ord som for mange unge ikkje skaper attkjenning.

Kva er diakoni?

Dersom ein både skal ha inkluderande fellesskap, lyfte fram nestekjærleik, jobbe for vern av skaparverket og rettferd, må kyrkja vere truverdig og skape tillit. Dette gjeld kyrkja som heilskap, både dei einskilde tilsette og frivillige medarbeidarar. For å skape engasjement for diakoni er ein avhengig av gode og trygge relasjonar.

UKM meiner at alle menneske er skapte i Guds bilete til å vere medmenneske. Likevel er ingen av oss perfekt, vi gjer alle feil. Derfor må nestekjærleiken og fellesskapa pregast av tilgiving i omsorg for kvarandre. Diakoni er det evangeliske oppdraget vårt og noko vi står i kvar dag. Diakoni gjeld heile kyrkja sitt virke og er kyrkja sitt hjarte. Det er viktig at omsorga blir uttrykt i eit språk som folk forstår og i ei form som skaper tillit. Omsorg er ikkje berre å gi, men også å få.

Diakoni handlar om å lyfte fram at alle menneske står i ein større samanheng. Vi er del av ei verd der menneske og naturen er avhengig av kvarandre. Kva vi gjer her heime har noko å seie for livet andre stader på jorda. Derfor er diakoni kampen for rettferd og forvaltning av skaparverket. UKM trur dette diakonale fokuset er viktig for å hjelpe til å setje oss sjølv og diakonien inn i ein større samanheng. UKM vil oppmode kyrkjelydar til å hjelpe til i dette arbeidet med å engasjere seg i miljø- og rettferdskampen.

I følge forslag til ny plan for diakoni skal alle kyrkjelydane lage ein lokal diakoniplan. UKM meiner at det er avgjerande at heile kyrkjelyden får eit eigarskap til denne lokale planen. UKM utfordrar derfor lokalkyrkjelyden til å involvere alle generasjonar i det lokale arbeidet, ikkje berre tilsette og sokneråd. UKM ber Kyrkjemøte sjå betydninga i å utarbeide gode hjelpemiddel til dette arbeidet. Kyrkjelyden må få eit medvite forhold til kva diakoni er. UKM ser det som viktig at vi kjem vekk frå forståinga om at diakoni berre er noko diakonen skal jobbe med. Fordi mange unge ikkje har noko forhold til ordet diakoni er det viktig at dette blir lyft inn i kyrkjelyden sitt konfirmant-, barne- og ungdomsarbeid. Lokalplanen må bli ein viktig reiskap for tilsette og frivillige medarbeidarar i kyrkjelyden og prege verksemda i kyrkja. UKM ber om at det blir lagt vekt på det tverrfaglege i kyrkjelyden sitt arbeid med diakoni. Det diakonale arbeidet må skje i eit gjensidig samarbeid med kommunar, bydelar og organisasjonar. Dette sit på viktig kompetanse i det lokale og internasjonale arbeidet. Dei vil òg kunne dela erfaringar i å innføre sentrale planar i ein lokal samanheng.

Inkluderande fellesskap

UKM har blitt utfordra til spesielt å sjå på inkluderande fellesskap.

For å skape gode rammer for fellesskap er det viktig å sjå at alle er forskjellige og at vi treng forskjellige ting. Ingen fellesskap oppstår dersom ein ikkje identifiserer seg med dei menneska og dei visjonane som er i fellesskapen.

Kva er viktig i kristne fellesskap?

- At ein kjenner seg sett.
- At det er noko meir enn aktiviteten/ interessa som samlar oss, nemleg trua vår.
- At ein toler ulikskapar.
- At ein aksepterer ulike føresetnader for deltaking.
- At fellesskapet har leiarar med ei tydeleg rolle som medvandrarar og rettleiarar.
- At ein kjenner seg akseptert.
- At ein ikkje må prove noko.
- At det handlar om livsglede så vel som livet sine skuggesider.
- At ein har ressursar til å følgje opp fellesskapa.
- At fellesskap ikkje nødvendigvis må krevje noko av deg.
- At ein kan få vere seg sjølv.
- At ein har fellesskap på tvers av trusuttrykk, generasjonar, kulturell bakgrunn, legning og funksjonsnivå.
- At ein arbeider for gode kommunikasjonsformer, slik at alle kan forstå og bli forstått.

Dersom vi skal skape berekraftige fellesskap kan ikkje omsorg for ein person gå ut over alle andre. Vi har eit ansvar for å inkludera alle, men skal ein få til dette treng ein ressursar og kunnskap. UKM meiner at det er viktig å gi god kunnskap om dei ulike vilkåra som ligg til grunn for oss menneske. Derfor er det viktig at kyrkjeleg tilsette får god diakonal og pedagogisk kompetanse gjennom utdanninga si for å møte desse utfordringane.

Ny plan for diakoni framhever at Den norske kyrkja bør intensivere arbeid med forsoning. Prosjektet i Nord-Salten er eit godt eksempel på eit slik arbeid. UKM ber om at det også i dei lokale diakoniplanane blir lagt vekt på forsoningsarbeid, der dette er aktuelt.

Diakonale utfordringar i ei ny tid.

Ungdom har mange venner og relasjonar, men mange kjenner seg likevel einsame. UKM viser til undersøkinga ”Jeg tror jeg er lykkelig. Ung tro og hverdag” der dette blir teke opp. Ungdommar er gjennom internett, sms og liknande, vant til å vere tilgjengelege 24 timar i døgnet. Dette er ein realitet som kyrkja ikkje fullt har teke konsekvensen av. Kyrkja bør jobbe for å stette dette gjennom nettsider, telefonenester og ved å vere gode samtalepartnarar. Samtidig som det er viktig å bevare skilje mellom dag og natt. Kyrkja skal kunne vere ein stad der verda ikkje treng å gå så fort, kyrkja bør lyfte fram betydninga av å kvile. For menneske i naud vil det vere viktig at ein har tilgjenge heile døgnet. Her finst det allereie eksempel på gode tenester som Kirkens SOS. UKM oppmodar kyrkja sine medlemmer til å våge å ta trua med der dei er og etter beste evne vere tilgjengelege medmenneske i kvardagen.

UKM meiner at dei fleste ungdommar ikkje har problem med å skilje mellom den virtuelle og den vanlege røynda. Det er viktig at kyrkja kan den virtuelle røynda og er ein del av den, slik at kyrkja forstår kva ungdommane snakkar om og aktivt kan bruke dette som eit verkty. For mange kyrkjelydar blir dette opplevd som veldig framand og vanskeleg. Her må ein tørre å bruke barn- og unge sin kunnskap på feltet. Ein treng ikkje vere it-utdanna for å skape gode virtuelle rom. Det finst nettstader som allereie er designa for slik bruk for eksempel

www.smootown.no. Men om kyrkja skal delta i slike rom er det viktig med ressursar til oppdatering. Ungdommar må vere med å forme det og det må vere brukarbasert og nytte seg av tilgjengeleg språk. UKM ser behov for etterutdanningskurs for alle kyrkjeleg tilsette, slik at dei kan få kompetanse i virtuell forståing.

Oppfordringar

- UKM utfordrar lokalkyrkjelyden til å involvere alle generasjonar i arbeidet med den lokale diakonien planen og ber Kyrkjemøte sjå betydinga i å utarbeide gode hjelpemiddel til dette arbeidet.
- UKM ber om at det i arbeid med plan for diakoni vert sett fokus på tverrfagleg samarbeid, diakoni gjeld alle yrkesgrupper.
- UKM meiner det er viktig at kyrkjelege tilsette får god diakonal og pedagogisk kompetanse gjennom utdanninga si for å møte menneske og dei ulike utfordringane deira.
- UKM meiner det er viktig at diakonien må kunne kommunisere med den eller dei diakonien er tilstades for, helst på deira eige språk, som teiknspråk for døve.
- UKM ber om at det blir lagt vekt på forsoningsarbeid i den nye planen for diakoni både sentralt og lokalt.
- UKM utfordrar til eit større fokus på diakoni i forkynning.
- UKM utfordrar kyrkjelydane til å ha større fokus på diakoni inn i konfirmant og barne- og ungdomsarbeid.
- UKM oppmodar kyrkjelydane til å fortsetje og utvikle det viktige samarbeidet om kyrkja sin ungdomsdiakoni med barne-, ungdoms- og studentarbeidet i dei ulike organisasjonane.
- UKM ser behov for etterutdanningskurs for alle kyrkjelege tilsette for å betre forståinga og fremje bruken av virtuelle verkty.
- Kyrkja har ein del noverande nettsider for ungdom. Ungdomsråda bør sjå på moglegheitene som ligg i deira nettsider, og www.kirken.no/ung kan vidareutviklast.
- UKM ser det som avgjerande at det blir tilført økonomiske ressursar for å gjennomføre eit diakonalt lyft.

Vedtaket var samrøystes.

UKM 08/07 Å leve med usemje i lærespørsmål

Vedtak:

Innleiing

I januar 2006 presenterte Lærenemnda fråsegna *Skriftforståelse og skriftbruk med særlig henblikk på homofilisaken*. Kyrkjerådet (KR) valde å leggje fråsegna frå Lærenemnda fram for Kyrkjemøtet 2006 som ei orienteringssak. I saksframstillinga (sak KM 3.3./06) blir det sagt at KR, etter ei utgreiing av ulike sider ved saka, vil leggje henne fram for KM 2007 til realitetsbehandling og eventuelle vedtak då eller på seinare kyrkjemøte.

UKM ønskjer å gje følgjande innspel til Kyrkjemøtet 2007. Vi viser til at disse innspela retter seg både til kyrkja og til korleis den einskilde møter usemje i lærespørsmål i sitt lokale miljø.

Å leve saman i ei inkluderande folkekyrkje

I kyrkja

Kvart menneske er skapt i Guds bilete. Difor har det krav på respekt, openheit og omtanke. Kyrkja må arbeide for at ingen blir diskriminert på grunnlag av seksuell legning, verken i kyrkja eller i samfunnet elles.

Kyrkja skal vere ein stad der det einskilde mennesket kan leve sitt liv i tru, håp og kjærleik. Kvart menneske skal kunne kome til kyrkja og bli møtt med respekt og toleranse. Ingen skal oppleve utfrysning eller trakassering fordi dei tilhøyrrer ein minoritet, men bli inkludert ut frå kven dei er. Kyrkja skal vere ein open og ærleg samtalepartner.

Ungdom sit med ulik erfaring om korleis usemje i lærespørsmål blir praktisert. Opplevingane kan avhenge av til dømes alder, kor i landet vi bur og tradisjonen vi står i rundt om i kyrkjelydane og organisasjonane. UKM 2006 sa i sitt dokument om kommunikasjonsplattforma til kyrkja (sak UKM 05/06) litt om kva behov dei meinte var viktige for menneske.

Desse behova blei prioriterte:

- Behov for tryggleik
- Behov for å høyre til og ha fellesskap
- Behov for kjærleik frå Gud og menneske
- Behov for å bli sett, forstått og trudd som den ein er
- Behov for rom til refleksjon

UKM ser at utfordringane er store når det gjeld å kommunisere desse behova i ei kyrkje som i nokre saker har ulike syn. Det gjer at det er ulik praksis når det til dømes gjeld å møte og inkludere homofile og lesbiske i miljøa rundt om.

Ei av dei sterke sidene til Den norske kyrkja er evna til å ta opp i seg vanskelege spørsmål, diskutere desse og leve med usemje og debatt utan å bli splitta. UKM meiner det er viktig at Kyrkemøtet viser at det tar denne sida ved kyrkja på alvor ved å ta inn over seg den debatten som har gått føre seg i homofilisporalet dei siste ti åra. UKM oppfordrar KM på det sterkaste til ikkje å gjenta retningslinjevedtaket frå 1997, og dermed øydeleggje den diskusjon og samtale som har vore dei siste ti åra. UKM fryktar at eit slikt vedtak vil undergrave den posisjon og funksjon Kyrkemøtet har, sidan det slett ikkje tek inn over seg den reelle usemja

som finst, og eit slikt vedtak i praksis ikkje vil vera mogleg å følgje opp i store deler av kyrkja.

I ungdomsmiljøa

Same kva Kyrkjemøtet 2007 kjem til å drøfte, og eventuelt vedta i denne saka, vil vi erfare at det er usemje i synet på lærespørsmål. Leiarar vil handtere problema som dukkar opp ulikt, og dei som kjempar for at det eine eller det andre synet skal få sterkast gjennomslag, vil framleis arbeide for si sak. Viktigare er det at leiarane i kyrkja arbeider med korleis ein på ein god måte skal handtere usemje i lærespørsmål der mange er sårbare. Ungdom kan oppleve manglande tryggleik ved ulik rettleiing i etiske spørsmål. UKM ser dette som eit problem. Kristne ungdomsmiljø vil måtte ta del i både gode og vonde sider ved å høyre til i eit kristent fellesskap og vere ein del av kyrkja. Ungdomstida er ein sårbar fase, ein skal finne sin eigen identitet, seksualitet og finne ei plattform for livet.

Mange unge fortel at når dei seier dei er engasjerte i kyrkja og /eller organisasjonane, blir dei møtt med spørsmål om homofilt samliv og dei kyrkjepolitiske konsekvensane som media profilerer. Nokre unge opplever dette ubehageleg, og blir usikre på om dei må svare på vegne av kyrkja.

Konkrete tiltak

At kyrkja er delt i synet på homofili kan skape uvisse blant unge, særleg lesbiske og homofile, om dei er velkomne i kyrkja eller ikkje. Så lenge kyrkja har fleire syn på dette spørsmålet, må ho sørgje for at det blir laga retningslinjer som gjer at debatt og språkbruk ikkje blir ført på ein slik måte at det krenker menneskeverdet eller integriteten kvar einskild har.

I usemje i teologiske spørsmål må vi ikkje gløyme at debatten handlar om menneske som kjenner spørsmåla på kroppen. Det blir derfor viktig å lytte til det dei homofile seier om livssituasjonen og erfaringa dei har. Samtalen må gå føre seg slik at alle blir respektert som medkristne. UKM ser det som ei evangelisk handling å leggje til rette for alle menneske sin rett til å leve ut kjærleiken sin og å leve som heile menneske.

UKM ønskjer at det blir laga ein ver-varsam-plakat med nokre enkle reglar både for ungdom og for leiarar, om korleis vi forholder oss til kvarandre i debatten. I denne samanhengen er det viktig å kunne spørje etter og ta vare på dei unge si røyst.

Jesus som førebilete

Ei kristen kyrkje må ha Jesus som førebilete.

Kyrkja må til ei kvar tid la seg inspirere av Jesu kjærleik, som er utan grenser, og korleis han i si samtid løfta fram dei utstøtte og forakta menneska – og ta med seg denne inspirasjonen inn i si eiga tid.

38 stemmeføre.

Mot: 12

For: 26

Dokumentet er vedteke.

Protokolltilførsel til sak

UKM 08/07 Å leve med usemje i lærespørsmål

Delegatene Kristin Mørreaunet og Mia Alida Ødegård la frem følgende protokolltilførsel:

- Vi ønsker å markere at det er spesielt to utsagn i det endelige vedtaket som gjorde at vi ikke kunne stille oss bak dette. Det gjelder særlig avsnittet som begynner med ”Ei av dei sterke sidene til Den norske kyrkja...” og setningen ”UKM ser det som ei evangelisk handling å leggje til rette for alle menneske sin rett til å leve ut kjærleiken sin og å leve som heile menneske.” Vi ønsker en kirke som tar Guds ord på alvor, og som dermed ikke åpner for homofilt samlevende i vigsla stillinger. Vi ser ikke gode nok teologiske grunner til å endre Kirkemøtets vedtak fra 1997. Vi vil oppfordre Kirkerådet og Kirkemøtet til å ivareta dette synet i saken.
- Sakspapirene til saken i UKM la opp til en samtale om hvordan ungdom i kirka skulle kunne leve med to syn i praksis. Det gjør sakspapirene ufullstendige som grunnlag for den diskusjonen som har blitt ført på UKM, og som vi mener det endelige vedtaket uttrykker – en klar oppfordring til å endre kirkas offisielle syn på homofilt samliv.
- Videre opplever vi at saksfremstillingen på UKM har fremstått som førende på diskusjonen. Vi satte pris på å høre både Gard Realf. H. Nielsen fra Åpen kirkegruppe og biskop Kjølås sine synspunkter. Sammen med statssekretær Øverlands innlegg representerer de likevel bare den ene siden i saken. Mindretallet i UKM tok derfor selv initiativet til at biskop Bondevik fikk talerett og ba ham om å uttale seg til møte om sitt syn. Vi er glade for at UKM stemte enstemmig for dette. Bondeviks innlegg opplevde vi som legitimerende og det ga en bedre bakgrunn og redegjørelse for vårt syn. Det var viktig at det var en voksen som sa det vi mener.

Følgende sluttet seg til protokolltilførselen:

Anstein Norheim, Einy Torvik, Hans-Øivind S. Granerud, Håkon Kinsarvik, Ingvild Theodorsen, Johannes Kvangarnes, Martin Jakobsen og Ruben Sæle.

UKM 09/07 Revisjon av ordning for bispenominasjon – Grupper som har røysterett ved bispenominasjon/bispeval

Vedtak

Ungdommens kyrkjemøte er einig i at det er nødvendig med ein revisjon av ordninga for bispenominasjon når det gjelder kva grupper i kyrkja som har røysterett ved nominasjon/bispeval. Gjennom historia har man ved fleire anledningar tilpassa denne ordninga til endringar i samfunn og kyrkje.

UKM setter stor pris på, og støtter i hovudsak resonnementet og anbefalingane som er gjort i saksframlegget til UKM, men trur at den kan betrast på nokre punkt:

Sentralkyrkjelege aktørar med røysterett:

UKM støtter demokratiseringsprosessen i kyrkja der røysteretten til landets prostar og teologi-professorar erstattast med røysteretten til dei geistlige og leke medlemmer av Kyrkjemøtet, inklusive delegatene frå UKM, Ungdomsutvalet for Den norske kyrkje og representantane for de teologiske fakulteta.

Grupper i bispedømet som har røysterett:

UKM meiner at det er naturleg etter at ein i mange år har bygget opp ein struktur for ungdommens representasjon i bispedømme med ungdomsting og ungdomsråd, at ungdomsrådet i det aktuelle bispedømet hadde fått røysterett ved bispenominasjon/ bispeval i sitt bispedøme.

UKM ønskjer vidare at det sjåast på muligheita for at delegatene frå UKM også får alminneleg røysterett på heile KM.

Vedtaket var samrøystes.

UKM 10/07 Samisk ungdomskonsulent

Vedtak:

Samisk kirkeråds ungdomsutvalg (SKRU) ble opprettet som en følge av rekrutteringsprosjektet "Ung i Sápmi" 2000-04 som dannet møteplasser for ungdom i alderen 18-30 år. Siden starten har SKRU gitt et samisk ungdomsperspektiv på saker i Den norske kirke og arbeidet med å videreføre og videreutvikle prosjektet til også å innebefatte samisk ungdom fra alderen 14 år. Vi har siden år 2000 sett behovet for leirer på nasjonalt plan fordi samisk ungdom bor veldig spredt og har få møteplasser.

Ved opprettelsen av SKRU ble også en samisk ungdomskonsulent engasjert. Den samiske ungdomskonsulenten har vært en nøkkelperson i koordineringen av arbeidet til SKRU.

SKRU drives med midler fra Opplysningsvesenets fond (OVF). Etter tre år på prosjektmidler ser vi at arbeidet med SKRU har nyttet. Kontakt med samisk ungdom som ønsker å være med i et kristent felleskap er opprettet og vi ser fruktene av arbeidet, f.eks. gjennom rekruttering av samiske delegater til Ungdommens Kirkemøte. For å kunne drive aktivt kristent ungdomsarbeid i samiske områder trenger man ressurser. Det er behov for en person som kan fortsette som saksbehandler og sekretær for SKRU samt koordinator av leirvirksomhet i samarbeid med lokalmenigheter i nord-, lule- og sørsamisk område. Når OVF-prosjektet går ut i 2007 har ikke Samisk kirkeråd penger til å opprettholde aktiviteten innen samisk ungdomsarbeid. Dette vil kunne få følgende konsekvenser:

- Den eksisterende staben ved Samisk kirkeråd vil ikke ha kapasitet til å få kontinuitet i samisk ungdomsarbeid.
- SKRU vil få mindre mulighet til å utføre de prosjekter og oppgaver de ønsker.
- Samisk ungdom vil miste viktige møteplasser.
- Rekruttering av samisk unge til jobb innen kirken vil bli redusert.

Det er behov for en samisk ungdomskonsulent som kan fortsette som saksbehandler og sekretær for SKRU samt koordinator av *leirvirksomhet* i samarbeid med lokalmenigheter. Vedkommende bør ha minst en 80% stilling.

Oppsummering

UKM ser nødvendigheten av å fortsatt ha en samisk ungdomskonsulentstilling tilknyttet de sentralkirkelige råd etter at prosjekttiden utløper 31.12.2007 da samisk ungdomsarbeid i Den norske kirke fortsatt er i en oppbyggingsfase. Dette arbeidet er viktig for den helhetlige ungdomssatsingen i kirken.

UKM ber Kirkerådet om å opprette en minimum 80% samisk ungdomskonsulent stilling fra 2008.

Enstemmig vedtatt.

UKM 11/07 Forsoningsprosjekt i Nord-Salten

Vedlegg:

- Rapport fra prosjektleder for kirkens dialog- og forsoningsprosjekt i lulesamisk område av 02/2-2007
- UKM sak 06/05: Såbadibme same dadjadusa milta/ Sámi impárdus soabahusas/ Forsoning i et samisk perspektiv

Sammendrag

Forsoningsprosjektet i Nord-Salten startet i 2005 og er blitt ledet av soknepresten i Hamarøy, Rolf Steffensen. Prosjektet har særlig vært fokusert på befolkningen i Hamarøy og Tysfjord. Steffensens ide bak prosjektet var et behov for å bygge bro over gamle konfliktlinjer, og bøte på gammel urett. H.M.Kongens tale under Sametingets åpning 19.10.05 er et symptom på hvor aktuell problemstillingen er – der han løftet fram samfunnets behov for ”å ta ansvar for den urett og den smerte som er blitt påført det samiske folk gjennom århundrer med fornorskning, negative holdninger og arroganse”. Kirkemøtet erkjente i 1997 i vedtaks form at Den norske kirke også har båret et medansvar for historien. (Jfr Sak KM 13/97: Urfolk i den verdensvide kirke med utgangspunkt i samisk kirkeliv). Både lulesamisk og norsk ungdom har vært involvert i prosjektet, ettersom Hamsun videregående skole deltar i prosjektet både i kraft av forsoningsprosjektet og trosopplæringsprosjektet i Hamarøy: ”Dialog og livsmestring”. Ungdommene har vært på utvekslingsreise til Sør-Afrika og mottatt gjensitt fra ungdom fra Sør- Afrika.

Forsoningsprosjektet i Nord-Salten har levert en foreløpig siste rapport som fokuserer på hovedsakene i arbeidet gjennom høsten 2006 frem til og med januar 2007, samt arbeidsplanen for 2007 og noen anbefalinger for veien videre. UKM bør særlig ta stilling til de utfordringer som prosjektleder retter mot de sentralkirkelige råd.

1. UKM takker for det arbeidet som er gjort gjennom forsoningsprosjektet i Nord-Salten og at ungdom er gjort til en viktig aktør i arbeidet.
2. UKM anerkjenner den betydningen tilgang til egen historie har for identitet og identitetsdannelse. UKM ber de sentralkirkelige råd om å ta tak i de utfordringer som er skissert i sluttrapporten fra prosjektet, og særlig behovet for å få skrevet en samlet samisk kirkehistorie.
3. UKM ber om at forsoningsprosjektet i Nord- Salten må videreføres og at liknende prosjekt bør vurderes startet også i nord- og sørsamisk område.

Saksorientering

Forsoningsprosjektet i Nord-Salten startet i 2005 og er blitt ledet av soknepresten i Hamarøy, Rolf Steffensen. Prosjektet har særlig vært fokusert på befolkningen i Hamarøy og Tysfjord. Steffensens ide bak prosjektet var et behov for å bygge bro over gamle konfliktlinjer, og bøte på gammel urett. H.M.Kongens tale under Sametingets åpning 19.10.05 er et symptom på hvor aktuell problemstillingen er – der han løftet fram samfunnets behov for ”å ta ansvar for den urett og den smerte som er blitt påført det samiske folk gjennom århundrer med fornorskning, negative holdninger og arroganse”. Kirkemøtet erkjente i 1997 i vedtaks form at

Den norske kirke også har båret et medansvar for historien. (Jfr Sak KM 13/97: Urfolk i den verdensvide kirke med utgangspunkt i samisk kirkeliv).

Både lulesamisk og norsk ungdom har vært involvert i prosjektet, ettersom Hamsun videregående skole deltar i prosjektet. Ungdommene har vært på utvekslingsreise til Sør-Afrika og mottatt gjensitt fra ungdom fra Sør-Afrika. Samisk ungdomsutvalg/ Ufung er derfor svært opptatt av at prosjektet kan videreføres. Man har gjort og gjør seg viktige erfaringer med forsoningsarbeid som kan ha overføringsverdi til andre kontekster i Dnk. Dette gjelder også der hvor ungdom deltar. Erfaringene viser også den betydning historien har for å forstå det som skjer i dag, også kirkehistorien. I forslag til ny Plan for diakoni fremheves det også at Den norske kirke bør intensivere arbeid med forsoning. Prosjektet er et viktig eksempel på hvordan kirken kan jobbe med dette.

Forsoningsprosjektet i Nord-Salten har levert en foreløpig siste rapport som fokuserer på hovedsakene i arbeidet gjennom høsten 2006 frem til og med januar 2007, samt arbeidsplanen for 2007 og noen anbefalinger for veien videre. UKM bør særlig ta stilling til de utfordringer som prosjektleder retter mot de sentralkirkelige råd. Disse punktene er (s. 5f). Disse punktene følger i en bearbeidet form:

1. Gjennom dialog- og forsoningsarbeidet i Nord-Salten har kirken framstått som en åndelig møteplass på en annen måte enn før. Den har latt seg påvirke av møtene med enkeltmenneskers fortellinger på en måte som har endret kirken, og folks bilde av den. *Erfaringene som er vunnet må overføres* og tilføres kirken også på andre områder og i møte med andre grupper som kirken har vært og er i konflikt med.
2. *Historieskriving*. Ved å øke lokalkunnskapen om samenes skjebne og særlig kirkens rolle i fornorskningen av samene, vil vi som kirke og lokalsamfunn kunne vinne den forståelsen vi i dag mangler om hva fornorskningen har gjort med samer og nordmenn bosatt i Nord-Salten helt fram til i dag. Med utgangspunkt i at fornorskningen var et nasjonalt politisk program igangsatt av norske myndigheter og støttet av kirken, bør samisk kirkehistorie være et viktig anliggende for kirken som sådan. Bispedømmerådet i Sør-Hålogaland, i samarbeid med Kirkerådet og Samisk kirkeråd, om å ta tak i saken.
3. *Legge til rette for at samisk språk, kunst og kultur, i større grad slipper til i menigheter med både samisk og norsk befolkning*. Det bør lages en plan for bruk samisk kunst, kultur og språk i kirken. Samisk språkkompetanse blant kirkens ansatte i Tysfjord og i andre samisk områder må styrkes. Bispedømmerådet, i samarbeid med Kirkerådet og Samisk kirkeråd, bes ta tak i saken.
4. *Yte økonomisk og evt annen støtte ved behov, til den fremtidige, frittstående dialog- og forsoningsvirksomheten i lulesamisk område*. Bispedømmerådet og Samisk kirkeråd.
5. *Bistå og videreføre utvekslingsprogrammet*. Lokalmenighet, i samarbeid med Knut Hamsun videregående skole og Bispedømmerådet.
6. *Følge opp kontakten med det fargede og urbaniserte Khoi-samfunnet i Atlantis*. Bidra til å styrke de prosessene som nå er satt i gang for at dette samfunnet kan gjenvinne sin identitet og sine rettigheter som urbefolkningsgruppe i Sør-Afrika. Mellomkirkelig råd, i samarbeid med Samisk kirkeråd, bispedømmeråd og lokalmenighet.

Til pkt 3 ovenfor må det presiseres at spørsmålet om plan for samisk kunst, kultur og språk i kirken må sees i sammenheng med Kirkemøtets vedtak om plan for samisk kirkeliv (sak KM 7/06).

Forslagene som er gjengitt ovenfor vil ha økonomiske implikasjoner. Også dette må sees i sammenheng med kirkemøtevedtakene om samisk kirkeliv fra 2006 og i et helhetsperspektiv for øvrig.

Enstemmig vedtatt.

UKM 12/07 Eventuelt

Uttalelse fra Ungdommens Kirkemøte 2007: Hiv og aids – nye utfordringer for verden og kirken

I dag er 40 millioner mennesker i verden smittet av hiv, og størstedelen av disse bor i fattige land. Epidemien er en global katastrofe som i større og større grad utfordrer den verdensvide kirke. Den norske kirke har de siste årene vært en viktig pådriver for kampen for bekjempelse av hiv og aids. I kirkemøtevedtaket fra 2003 tar Den norske kirke et aktivt standpunkt mot stigmatisering av hiv-positive. Ungdommens kirkemøte fulgte i 2004 opp dette vedtaket ved å vedta enda flere utfordringer til kirkeledere og myndigheter knyttet til hiv og aids.

I dag står verden overfor en ny stor utfordring om vi skal få bukt med hiv- og aidsepidemien. Den globale mangelen på helsepersonell gjør at mange hiv-smittede ikke får den hjelpen og behandlingen de trenger. I et land som Zimbabwe, der 20,1 % av den voksne befolkningen er smittet av hiv, finnes det bare 14 leger per 100 000 innbyggere. Til sammenligning har vi i Norge 400 leger per 100 000 innbyggere, og dette er også for lite. Mangelen på helsepersonell vil bare øke i årene framover. Både Norge og fattige land må finne måter å løse denne utfordringen på.

Ungdommens kirkemøte er bekymret for at Norge løser sin krise ved å lokke til seg helsepersonell fra fattige land som er hardt rammet av hiv og aids, ved bruk av høye lønninger og personlig velstand. Vi må ikke gjøre situasjonen verre i land som allerede ikke klarer å gi hiv-smittede den behandlingen de trenger.

Konkrete utfordringer:

- UKM oppfordrer norske myndigheter til å forhindre aktiv rekruttering av helsepersonell fra fattige land, som er hardt rammet av hiv og aids, for å løse Norges helsepersonellmangel. Norge må finne andre løsninger på problemet.
- UKM vil også oppfordre Mellomkirkelig råd for Den norske kirke til å ta dette spørsmålet opp med norske og internasjonale myndigheter og jobbe for at disse setter fattige lands hensyn først.
- UKM ber Kirkemøtet 2007 om støtte til å følge opp saken

Enstemmig vedtatt.

Støtteuttalelse fra Ungdommens kirkemøte 2007 til afghanske asylsøkere i Norge

Ungdommens kirkemøte gir vår fulle støtte til engasjementet til biskoper i Den norske kirke, Mellomkirkelig råd og Changemaker med flere, i forhold til de afghanske asylsøkerne.

Vi mener at Norge ikke må sende afghanske asylsøkere tilbake til krigen i Afghanistan.

UKM forventer at anbefalinger fra FNs høykommissær for flyktninger utgjør et minimum i norsk flyktninge- og asylpolitikk.

Enstemmig vedtatt.

Delegatar ved Ungdommens kyrkjemøte 2007

Oslo bispedøme

Solvor Hagen Eliassen

Borg bispedøme

Ingen delegater

Hamar bispedøme

Anne-Lise Ording

Tollef Graff Hugo

Tunsberg bispedøme

Eli Frøvold Thoresen

Silje Letmoli

Helene Bjerkestrand (bispedømerådet)

Agder og Telemark bispedøme

Anstein Norheim

Martin Jakobsen

Stavanger bispedøme

Karianne Endresen

Larisa Margrethe Ross

Bjørgvin bispedøme

Håkon Kinsarvik

Ruben Sæle

Ingvild Theodorsen (bispedømerådet)

Møre bispedøme

Einy Torvik

Johannes Kvangarsnes

Anne-Helen Roaldsnes (bispedømerådet)

Nidaros bispedøme

Ann Karoline Karlsvik

Vegard Ofstad

Kaja-Regine Sætermo Bientie (samisk)

Sør-Hålogaland bispedøme

Sindre Punsvik

Victoria Nyggård

Nord-Hålogaland bispedøme

Andreas Godtliebsen

Hans-Øivind Granerud

Samisk kyrkjeråd

Inga Marie Nordstrand

Ungdomsråd for Døvekirken

Arnstein Overøy

Acta – Barn og unge i Normisjon

Selma Kristin Mørreaune

Changemaker

Iselin Jørgensen

Kristent Arbeid Blant Blinde og svaksynte

Karin Brøske

Norges KFUK-KFUM-speidere

Leif Christian Andersen

Norges KFUK-KFUM

Katrine Lind-Solstad

Norges kristelige Studentforbund:

Torkild Hvidsten

Norges Kristelige Student- og Skoleungdomslag

Mia Alida Ødegård

Norges Speiderforbund

Nina Jonsvik Aarskog

Utval for ungdomsspørsmål:

Astrid Sandsmark

Gunnhild Nordgaard Hermstad

Jenny Moe

Jovna Zahkarias Dunfjell

Leif Ole Torske Husfest

Margit Lovise Holte

Petter Dille

Sekretærer/stab:

An-Magritt Granli, Kyrkjerådet
Christfried Kaul, rådgjevar ungdom og undervisning Møre bispedøme
Dag-Håkon Eriksen, Kyrkjerådet
Espen Andreas Hasle, Kyrkjerådet
Guro Hellgren, Kyrkjerådet
Hans Jürgen Schorre, Kyrkjerådet
Kristin Frydenlund, Kyrkjerådet
Marit Omland, Kyrkjerådet
Sven-Thore Kloster, Kyrkjerådet
Tonje Kristoffersen, rådgjevar ungdom Oslo bispedøme
Vidar Kristensen, Kyrkjerådet

Gjester:

Anne Synnøve Ropstad, misjons- og ungdomskonsulent Bjørgvin bispedøme
Frida Guld, Den danske kirke
Gard Realf H. Nielsen, Åpen kirkegruppe
Jens-Petter Johnsen, direktør Kyrkjerådet
Lillian Mortveit Dittmann, prosjektleiar gudstenestereforma, Kyrkjerådet
Line Kloster Hov, bibeltimehaldar
Morten Holmqvist, Menighetsfakultetet
Odd Erik Stendahl, rådgjevar ungdom Nidaros bispedøme
Biskop Odd Bondevik, Møre bispedøme
Ole Martin Thelin, rådgjevar undervisning Tunsberg bispedøme
Biskop Per Oskar Kjølaas, Nord-Hålogaland bispedøme
Randi Øverland, statssekretær
Synnøve Hinnaland Stendal, Kyrkjerådet
Tåran Midtsund, rådgjevar ungdom Hamar bispedøme